Tre veckors besvärstid blir standard

I det förslag till lag om bevisning i administrativa mål som besvärskommuniga håller på att utarbeta kommer att föreslås att besvärstiden genomgående bestämmas till tre veckor. Denna tid har godtagits i pågående lagstiftning och kan väntas bli införd i all kommunallagstiftning, liksom i den blivande för verken gemensamma verkstadsgan. Andringar i besvärsförordningen föreslås träda i kraft 1 januari 1955. Besvärstiden i sdministrativa mål växlar nu mellan en vecka och ett år. I allmänhet ligger den dock kring 30 dagar. Sakkunnigas ordförande är professor Nils Herlitz.

Den fullständiga berättelsen
KAMPEN OM
MOUNT EVEREST
av H. W. Murray

I en enda volym får Ni de fascinerande skildringarna av alla elva olika försöken att bestiga världens högsta berg från början 1922 till i somras, då toppen äntligen nåddes. En bok bräddad av liv och död, fruktan och mod, hopp och förtvivlan.
19:50, inb. 22:50
BONNIERS

"I det levande brus som går genom denna stora samling synes allt det väsentliga i Pär Lagerkvists liv och diktning samla sig." *Olof Lagercrantz i DN*

Pär Lagerkvist
AFTONLAND
10:—, inb. 14:50, hfr. bd 22:50
BONNIERS

Nya svenska böcker

FREDRIK BÖÖK
Rannsakan
Hur en av vårt lands stridbaraste och mest omstridda kulturpersonligheter formades. Ett högintressant självbiografiskt dokument, på en gång memoarvolym och essaysamling.
15:50, inb. 20:—

THORA DARDEL
En bok om Nils Dardel
En roande och initierad skildring av den store konstnärens liv och verk, späckad med "dardelhistorier", från internationella bohemekretsar i Paris och från svenskt herrgårdsliv.
19:50, inb. 24:50

GERARD DE GEER
Bergslagsrapsodi
I memoarbokens lättsmälta form berättar författaren om bruks-Sveriges framväxt och klarlägger grundvalarna för vårt lands välstånd.
23:50, inb. 29:—

PER A. FOGELSTRÖM
En bok om Söder
En utsökt volym med vackra illustrationer av Stig Claesson. Gängen, kvarteren, hemmiljöerna och kaféatmosfären i dagens Söder är skildrade med realism och förståelse. Men där framträder också forna tider med minnen av gulgbackarnas vånda, av garvarnas stank och vindsfugorsas fester.
Kart. bd 18:50

YNGVE LYTTKENS
Attarpsmorden
Ett av svensk brottsmålshistorias intressantaste och mest sensationella rättfall tas upp till förnyad granskning i denna spännande bok.
15:50, inb. 18:50

GUSTAV SANDGREN
Tre dagar i solen
En roman om ung kärlek — en graciös och poetisk sommarsaga, friskt sensuell, fylld av naturglädje och solig humor.
11:50
BONNIERS

Professor Böök's sista alibi

RANNSAKAN (Bonniers, 15: 50) heter professor Böök's senaste bok. Titeln har tydligen tillkommit med tanke på den första stora uppsatsen i boken — "Brottstycke" — som innehåller ett perspektiv på författarens åsiktsutveckling. Självrannsakan, det är ett stort och ädelt ord, ett ord med prestige; när verksamheten bedrives offentligt blir den desavärre nästan alltid en form av självförsvar. Alldeles särskilt är detta förhållandet med professor Böök, som i så hög grad saknar fallenhet för det ärliga. Kärntanken i boken är en förkrossels som teckinas i orden: "Vill man inte ge sig in på sofistiken och advokatyren, så återstår det faktiskt ingenting annat än att ödmjukt böja huvudet och bekänna att alla människor är syndare, alla utan undantag, och först och främst vi själva... Var och en i sin stad borde erkänna det, och därmed skulle luften bli renare, men det är inte många som haft mod till det." Klarare kan knappast den gamla tanken utryckas: Jag är syndare, alla är syndare, men jag hör till de fina som förstår det. Och så blomstrar självförhävelsen i syndens härliga mylla. Det är emellertid sällan som denna speciellt obehagliga och alltna livslögn presenteras så fullständat, så obehagligt som av professor Böök.

Vad är det då för synder som professor Böök har att ångra? Det får vi inte veta någonting om i denna bok. Vi möter här en man som grubblat och sökt och framför allt utmärker sig för skepsis, tolerans och allmän förståelse, och vi förvånas över att denne förträffligs person känner behov av att, om också i sällskap med hela mänskligheten, avlägga en syndabekännelse. Men om vi går till några tidigare skrifter så begriper vi kanske vad det gäller. Det är nog att erinra sig att professor Böök för tio år sedan förkunnade nazismens seger och nödvändigheten att underkasta sig segraren. Vi måste tro, förklarade han i Lund i oktober 1940, "att den världshistoriens stora process som tänkaren kallat för kvalfull också är gudomlig"; tanken upprepades i den senare propagandaskriften "Tyskt väsen och svensk lösen", i orden "Vi behöver Geijers tro, att den sanna idén verkar oemotståndligt i skenbrends dunkla djup, att nornorna viv virkas i stormen." Kort sagt, professor Böök i Lund såg under nazismens glansdagar Hitler som förnyarens man, liksom professor Hegel i Jena i Napoleon till häst sett "världsanden rida". Denna identifikation verkade tarvlig för tio år sedan, nu verkar den dessutom befängd även på hegelianer. Sedan dess har professor Böök sökt försvara sig genom att göra alla mänskligheten store till relativister, till människor utan ståndpunkt, till människor alltför vias för att ha någon ståndpunkt; därmed blir vördnaden för makten såsom sådan urskiftad. Denna bok är slutligen ledet i en plaidoyer, som skulle kunna bli gripande, om den inte utformades så oärligt och smakfullt. Professor Böök spelar ut allt sista alibi.

Till stor del är denna alibism av samma typ som förut. Några nya medrorttulingar har emellertid mobiliserats. Främst den brittiske historikern Herbert Butterfield, som dela hävdar — om också med många Brasklappar — att Gud ingriper i historien, dels betonar hur starkt karaktären och upprinnelsen bestämmes av miljön; vi själva skulle, om vi levat under Hitler, ha handlat lika alla som tyskarna, det är kärnpunkten i resonemanget. Då denna sistnämnda linje av professor Böök brukas som en hörnsten i en relativism som gör alla katter grå är det helt med rätt. Butterfield förebrår inte bara egenrättfärdighet, han bekämpar orättfärdighet; att böja sig för makten, att föreställa sig makten som gudomlig och segrarna som Guds utvalda är honom främmande och avskyvärt. Han kan lika litet som Renan och Geijer och Tegnér och Marx — för att nämna några andra som Böök söker sällskap med — tänkas som Hitlers förrädare.

Relativismen använde som ursäkt för en själv, men den kastas då det gäller andra, den metoden återfinnes hos professor Böök. Med raseri angripes "den länge predikade och nu allmänt härskande uppfattningen" att "det moraliska förfallet [är] något som utmärker vissa folkslag och anhängarna av vissa åsikter"; vad är det för trams, ingen vettig människa påstår att tyskar eller ryssar är onda, men vi är emot kommunism och nazism. "Det är en fruktansvärd verklighetsförfalskning som döljer sig under den i våra dagar ständigt upprepade bekännelsen till humanismen som det frälsande idealet"; vi vet inte om humanismen kan frälsa världen, men är det inte dess värden vi vill arbeta för, som också professor Böök talar om tolerans och förståelse sikter till? På samma sätt — med reservationer, som innes här reservationer — är achäsas demokratin. Professor Böök kastade inte dolken då han drog på botgörardräkten. Det finns kvar mycket av Hitlers försvarare.

Marx materialistiska historieuppfattning får också göra tjänst; den påstås visa vår vanmakt och skulle alltså — om tanken fasthölles mer än några rader — göra den för mänskligheterns räkning avgivna syndabekännelsen omöjlig. Böök framhåller ofta litet kokett att han inte systematiskt studerat dessa ting. Den okunnighet som framträder på sidorna om marxismen, den totala obekantskap med sociologisk debatt som här avslöjas, är likafullt kompromitterande. Max Weber, Hägerström, Bertrand Russell, för att ta några namn ur massan, är tydligen okända.

Slutligen kristendomen. Professor Böök är inte troende, men läppjar gärna och behagfullt på sina metafysiska behov. Han berör inte vad han skrev om politik under kriget, men han antyder halvreligiösa upplevelser. "De drunknande vid Titanics undergång 1912 sjöng på det sjunkande däcket en psalm som började med orden Närmare, Gud, till dig. Jag var inte i stånd att stämma in i hymnen; det blev bara en viskning." Ja, sådana små förtroenden får man. Men om och för Hitler kunde Böök tala högt — då.

Vad här sagts gör kanske ändå inte klart hur generande, hur pinsam denna lektyr är. Här talas om oro och lidelse, men inte en fläkt av detta förmedlas. Fariséismen fördöms på sida efter sida under krämningar och tittar i spegeln. Grötigheten, motsigelserna och bristen på varje tendens till tankeskärpa är småningom genomgående och förr. Tarvligheten likaså.

HERBERT TINGSTEN

Fredrik Böök

Analyser av folklivet

LIkt duvan ur arken har Sigurd Erixon lätit senaste tiegången av *Folklis* (Generalstabens litografiska anstalt) förebåda den stora atlasen över svensk folkkultur. H. Hagar, J. Lingis, E. Laid, I. Aström, G. Rönk och A. Nyman skildrar med skiftande framgång oxok, årder, hässjor, hustyper m. m. Med intresse har man nu att emotse de länge efterlängtade uthredningskartorna över kulturprovinserna i Sverige. I. Thalve lämnar i en kritisk studie ett bidrag till badandets historia i Sverige. Han är en av de få som förmått uppehålla en begreppsskillnad mellan vanligt varmbad och imbad (vad vi i nutida språkbruk kallar bastu). Dessutom har han ånyo understrukit att de torkhus som vid våra bondgårdar kallas bastur i själva verket ytterst sällan har använts för bad. I raska drag teckinar slutligen Sigurd Erixon en översikt över de svenska hyslämmornas samlingsplatser utomhus, ett ämne som han samlat material till under årtionden.

MATS REHNBERG

SOLGUDEN I GRÅBINKE

GUSTAV SANDGRENS senaste roman är som vanligt av sympatiskt omfång och salubjudes relativt billigt (Bonniers, 11: 50). Den heter *Tre dagar i solen*, och mycket längre tid har det väl inte tagit författaren att svänga ihop den. Till det lilla kvava Gråbinke kommer det en vacker dag en ung man som slår alla med skälvande hänsad: "De såg upp i Manels ansikte och det var som om en eld träffat dem i hjärtat. Det var ansiktet hos en grekisk gud..." (hur de nu kan ha någon uppfattning om den saken). Alla kvinnor vill ha honom till sin älskare eller sin son, och flera får sin vilja fram innan en bekymrad fäder sänder en hagelsvärm genom hans bildskönas lekamen. Egentligen är det av misstag, ty Agust i Järfälla vill inte oskolliggöra Manel som man och förförare, utan som traktorskötare; han hatar maskiner.

Denna både för Sandgren och hans läsare mycket välbekanta historia är påpassligt förd up to date, i det att Manel är en homosexuellt misshrukad yngling ur storstadsträsket, som föres in på Naturens rätta väg först av de hängivna kvinnorna i Gråbinke. Av dem är flertalet grovt tänkta och tillyxade och hänvisar bokens egentliga värde till de friscka naturstämningarna. Den burleska fabuleringen, i vilken Sandgren är en mästare, får denna gång utrymme bara i teckningen av Gert skomakares vedermödor som författare. Han har flödande lätt för att skriva, men sedan utvecklar hustru Ameli ett omutligt censorskap. Det är ett icke föraktligt arrangemang.

STAFFAN BJÖRCK

Fasantillgången på Gotland är god i år. Redan efter tre dagars jakt både en uppköpare i Visby fått in över 10.000 fåglar. (DN, Visby.)

Mjuka upp arbetsskorna!

Använd SPORTO-VENT, den
dubbeltjocka inläggssulan
för gövvre skor och stövlar.
Den är dunmjuk och **synnerligen värmande** samtidigt som den absorberar fukt. Minska förkylningsrisken — håll fötterna varma och torra med SPORTO-VENT.

Fråga efter den hos Er handlare!

Som att gå på dunkuddar

Dr Scholls
SPORTO-VENT

bilstänkskydd

Tillverkade av extra kraftigt bildäcksgummi, helgjutna med vita gummilister och vit eller röd rektangel. Inga lösa metalldelar som rosta och falla bort. I kartong om ett par med följande tillbehör: 2 stag, 4 skruvar, 4 bricksr, 4 muttrar samt 4 fjäderbrickor.

Artikel nr 3349. Begär offert!
ULVSUNDA GUMMIFABRIKS AB
Bromma. Tel. Stockholm 26 25 60

Tragedin...

Churchill var som ingen annan segerns organisatör under andra världskriget. Han var outtröttlig då det gällde att militärt och politiskt smida samman fronten mot Hitlers Tyskland och dess vasaller.

Potsdamkonferensen. Churchill t. v. i förgrunden, Stalin och Molotov vid bordets bortre sida. Truman ej med på bilden.

Churchill fick uppleva den militära segern, men hans förhoppningar på ett fortsatt förtroendefullt samarbete med Ryssland grusades. Det är därför han kallar sista delen av sina krigsminnen "Triumf och tragedi". Den innehåller lysande skildringar av framgångarna på slagfälten alltifrån invasionen i Frankrike och till Tysklands sammanbrott. Men den ger också en lika dramatisk som initierad framställning av den ödesdigra politiska utvecklingen på segrarsidan.

Churchill har på sistone framträtt som den främste talesmannen för ett stormaktsmöte på högsta planet. Hans erfarenheter från de allierade krigsledarnas konferenser ger en bakgrund åt hans nya initiativ som ingen politiskt intresserad kan gå förbi.

"Triumf och tragedi" publiceras — liksom tidigare delar av Churchills enastående historiska skildring — med ensamrätt för Sverige i Dagens Nyheter. Den första artikeln publiceras den 23 oktober.

Följ Churchill i
DAGENS NYHETER
Sveriges STÖRSTA *tidning*

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.